

SENAT DE BELGIQUE

 SESSION DE 1993-1994

---

 19 OCTOBRE 1993

Proposition de loi modifiant l'article 46 du Code judiciaire et l'article 162, 13°bis, du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, en vue de favoriser la sécurité juridique et d'accélérer la procédure

(Déposée par M. Arts)

DEVELOPPEMENTS

Plusieurs mémoires, émanant entre autres de la Chambre nationale des huissiers de justice, mettent l'accent sur la nécessité de modifier l'article 46 du Code judiciaire pour améliorer la sécurité juridique et accélérer la procédure.

L'application de l'article 46 a montré que l'envoi d'un pli judiciaire par le greffier n'offrait pas toutes les garanties de sécurité ou n'atteignait pas son but.

Dans 40 p.c. des cas, le pli judiciaire ne peut pas être remis à son destinataire et, dans la moitié de ces cas, n'étant pas non plus retiré par celui-ci, il revient au greffe au bout de huit jours. Dans 25 p.c. des cas, le pli est remis à une personne autre que son destinataire (*cf.* l'intervention du professeur J. Van Compernelle lors du colloque organisé au Sénat, le 26 mai 1989). En conséquence, les parties convoquées ne se présentent pas aux audiences, si bien que les affaires doivent être remises. C'est là un facteur de retard important, du moins dans les juridictions de degré inférieur.

BELGISCHE SENAAT

 ZITTING 1993-1994

---

 19 OKTOBER 1993

Voorstel van wet houdende wijziging van artikel 46 van het Gerechtelijk Wetboek en van artikel 162, 13°bis, van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, teneinde de rechtszekerheid te bevorderen en de rechtsgang te versnellen

(Ingediend door de heer Arts)

TOELICHTING

Tal van memoranda, o.a. vanwege de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders, vestigen de aandacht op de noodzakelijke wijziging van artikel 46 van het Gerechtelijk Wetboek, teneinde de rechtszekerheid te bevorderen en de rechtsgang te versnellen.

Uit de praktijk van artikel 46 is gebleken dat de gerechtsbrief die de griffier verzendt geen volledige zekerheid biedt of zijn doel mist.

In 40 pct. der gevallen wordt de gerechtsbrief niet uitgereikt, de helft ervan wordt ook niet afgehaald en wordt na acht dagen terug op de griffie bezorgd; in 25 pct. der gevallen wordt hij aan de verkeerde persoon afgegeven (*cf.* de tussenkomst van prof. J. Van Compernelle, tijdens het colloquium van 26 mei 1989 in de Senaat). Hierdoor zijn de opgeroepen partijen ook niet aanwezig op de zitting en dient er uitstel gegeven te worden. Dit is een belangrijke reden van vertraging, zeker voor de lagere rechtsmachten.

En outre, le § 4 de l'article 46 du Code judiciaire empêche le juge de remplacer d'office le pli judiciaire par une signification.

La modification proposée permettra de remédier à cette situation. La signification de la convocation fournira au juge un document authentique établissant la preuve de l'invitation à comparaître et lui permettra, dès lors, de statuer par défaut.

C'est une possibilité que le législateur a déjà envisagée, comme le montre l'article 1058 du Code judiciaire, qui dispose que:

«Le juge d'appel peut ordonner que l'appel soit signifié par huissier de justice à l'intimé défaillant, s'il n'a pas eu lieu en cette forme.»

Pour le juge d'appel, le code a prévu un rôle plus actif. Il peut, dans bien des cas, ordonner le recours à l'exploit, lorsqu'il s'avère que le pli judiciaire n'a pas atteint son but. Bien souvent, le pli judiciaire non délivré à son destinataire figure dans le dossier.

L'huissier de justice peut signifier au tarif forfaitaire l'exploit visé à l'article 1058 du Code judiciaire, qui est exempté des droits de timbre et d'enregistrement.

Une modification limitée doit être apportée au Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, dans le prolongement de celle que l'auteur préconise pour l'article 46 du Code judiciaire. A la suite de l'ajout du § 5, l'exemption de la formalité de l'enregistrement doit valoir pour l'ensemble de l'article 46. C'est pourquoi l'on propose de supprimer le renvoi au § 2.

D'autre part, l'article 13 («Des droits fixes») de l'arrêté royal du 30 novembre 1976 fixant le tarif des actes accomplis par les huissiers de justice en matière civile et commerciale ainsi que celui de certaines allocations, devra être complété par un 6°, rédigé comme suit:

«6° un droit de [...] F] pour la signification faite en remplacement de la notification par pli judiciaire, prévue à l'article 46, § 5, du Code judiciaire.»

La modification proposée améliore la sécurité juridique et garantit les droits de la défense. Elle permettra également un gain de temps considérable et réduira le nombre des procédures d'opposition.

Paragraaf 4 van artikel 46 van het Gerechtelijk Wetboek belet bovendien de rechter ambtshalve gebruik te maken van een betekening ter vervanging van de gerechtsbrief.

Door de hier voorgestelde wijziging kan deze toestand verbeterd worden. Door de betekening van de oproeping wordt aan de rechter een authentiek document bezorgd dat de uitnodiging om te verschijnen bewijst, zodat dan meteen een uitspraak bij verstek kan worden verleend.

De wetgever heeft deze mogelijkheid reeds overwogen, zoals blijkt uit de bepaling van artikel 1058 van het Gerechtelijk Wetboek, dat luidt als volgt:

«Indien het hoger beroep niet in die vorm is ingesteld, kan de rechter in hoger beroep bevelen dat het aan de niet-verschenen gedaagde partij wordt betekend bij gerechtsdeurwaardersakte.»

Voor de beroepsrechter werd in een meer gedingleidende taak voorzien. Hij kan in vele gevallen het aanwenden van een exploit bevelen, wanneer blijkt dat de gerechtsbrief zijn doel niet heeft bereikt. In vele gevallen bevindt de niet-bestelde gerechtsbrief zich in zijn dossier.

De gerechtsdeurwaarder kan dit exploit, voorzien in artikel 1058 van het Gerechtelijk Wetboek, betekenen tegen een forfaitaire vergoeding en dit exploit is ook vrijgesteld van zegel- en registratierechten.

In het verlengde van de voorgestelde wijziging van artikel 46 van het Gerechtelijk Wetboek, moet in het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten een kleine wijziging worden aangebracht. De vrijstelling van de formaliteit der registratie moet, ingevolge de toevoeging van de vijfde paragraaf, slaan op heel het artikel 46. Daarom wordt de weglating van de verwijzing naar § 2 voorgesteld.

Bovendien zal artikel 13 «Vaste Rechten» van het koninklijk besluit van 30 november 1976 tot vaststelling van het tarief voor akten van gerechtsdeurwaarders in burgerlijke en handelszaken en van het tarief van sommige toelagen, moeten aangevuld worden met een 6°, luidende:

«6° een recht van [...] F] voor de betekening in vervanging van de kennisgeving bij gerechtsbrief, bepaald in artikel 46, § 5, van het Gerechtelijk Wetboek.»

De voorgestelde wijziging bevordert de rechtszekerheid en beveiligt de rechten van de verdediging. Ze vormt eveneens een aanzienlijke tijdswinst en vermindert de verzetsprocedures.

PROPOSITION DE LOI

Article premier

L'article 46 du Code judiciaire est complété par un § 5, rédigé comme suit :

« § 5. Lorsqu'il s'avère que le pli judiciaire n'est pas parvenu au destinataire ou que celui-ci ne comparait pas, le juge peut ordonner que la convocation soit signifiée par exploit d'huissier à la partie défaillante. »

Art. 2

A l'article 162, 13°*bis*, du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, les mots « dans le cas prévu à l'article 46, § 2, » sont remplacés par les mots « dans le cas prévu à l'article 46 ».

VOORSTEL VAN WET

Artikel 1

Artikel 46 van het Gerechtelijk Wetboek wordt aangevuld met een § 5, luidende :

« § 5. Wanneer blijkt dat de gerechtsbrief de geadresseerde niet heeft bereikt of wanneer deze niet verschijnt, kan de rechter bevelen dat de oproeping aan de niet-verschenen partij wordt betekend bij gerechtsdeurwaardersakte. »

Art. 2

In artikel 162, 13°*bis*, van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten worden de woorden « in het geval bepaald in artikel 46, § 2, » vervangen door de woorden « in de gevallen bepaald in artikel 46 ».

Alex ARTS.